

Strategy for Development of Students ethics under of The Prachuap

Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2

NukulPanmujcha¹ TassaneeChotientip² and Wirat Maneephruerk³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
04/11/2563	05/11/2563	02/12/2563	03/12/2563

Abstract

The purposes of this research were to study current conditions desirable conditions and requirements and to make a strategy for development of students ethics under of The Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. The sample was used in this study ;27 administrators, 280 teacher, and chairman of the basic education institution 27, a total of 334 persons. The instrument for data collection was 5-level rating scale questionnaire with IOC value between 0.85-1.00, and overall validity value of 0.98.

The research findings were as follows: 1. current conditions desirable conditions and requirements strategy for development of student's ethics under of The Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. The overall level is moderate. The highest average; Development by setting up a school environment, Developed using good examples, Developed by student development activities, Development by teaching and learning and Development by community involvement. Desirable condition overall level is very high. The highest average; development of teaching and learning, developed by student development activities, developed using good examples, development by community involvement and development by setting up a school environment.

¹ Ban Nong Khang School, Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

² Supervisor, of Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

³ Ban Khao Tao Municipal School, Hua Hin Municipality Education Division, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

2. Strategy for Development of Students ethics under of The Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2; strategy 1: Development by teaching and learning 6 measure; strategy 2: Developed by student development activities 4 measure; strategy 3: Developed using good examples 3 measure; strategy 4: Development by setting up a school environment 5 measure; strategy 5: development by community involvement 2 measure.

Keywords: Moral, ethics, strategy, attributes

กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

นุกูล ปานมัจฉา⁴ ทศนีย์ ช่อเทียนทิพย์⁵ และวิรัตน์ มณีพุกษ์⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ครูผู้สอน จำนวน 280 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 27 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 334 คน เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.85 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และรองลงมาคือ การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 2. กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน 6 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี 3 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อม

⁴ โรงเรียนบ้านหนองคาง, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

⁵ ศึกษานิเทศก์, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

⁶ โรงเรียนเทศบาลบ้านเขาเต่า, กองการศึกษาเทศบาลเมืองหัวหิน, E-mail: Cho.tasne@gmail.com

.....
ในโรงเรียน 5 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วม 2 มาตรการ

คำสำคัญ: คุณธรรม, จริยธรรม, กลยุทธ์, คุณลักษณะอันพึงประสงค์

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในภาวะวิกฤติในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม นักการเมือง ข้าราชการประจำหรือคนในแวดวงอาชีพอื่นๆ ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้คือการทุจริต คอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม การเสพและการค้ายาเสพติด ซึ่งแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา รวมถึงการแต่งกายล่อแหลมที่เป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศของนักศึกษาหญิง การขายบริการทางเพศของนักศึกษา การที่นักศึกษายู่ร่วมกันฉันทามีภรรยา การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งภายในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบันเหล่านี้เป็นต้น สภาพสังคมโลกวัตถุนิยมที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน นำไปสู่ปัญหาของบุคคลหรือสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงและกระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อวิถีเรียบง่ายดั้งเดิมของไทย วิถีชีวิตแม้จะสะดวกสบายมากขึ้นแต่ความสุขกลับลดลง รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือชุมชนเสื่อมถอยลง ทุกสังคมต้องการคนดี การสร้างคนดีจึงเป็นพันธกิจจำเป็นในการสร้างภูมิคุ้มกันไว้ด้านความเลวร้ายที่กำลังกัดกร่อนสังคม ในทำนองเดียวกันพันธกิจสำคัญของการศึกษาคือปลูกฝังคุณความดีให้เป็นภูมิคุ้มกันเยาวชน เตรียมผู้เยาว์ให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี (Nakornthap, A., 2005) ซึ่งในการจัดการศึกษาไทยก็มีเป้าหมายพัฒนาคุณธรรมและความรู้ควบคู่กันมาโดยตลอด โดยมีกรอบแนวคิดให้การศึกษากลายเป็นกลไกการพัฒนาคนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ (Education Council Secretariat, 2010) แม้คุณธรรมจะเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา แต่ผลการพัฒนาที่ผ่านมากลับพบว่าเด็กและเยาวชนยังด้อยความรู้ความสามารถในการกลั่นกรองที่ส่งผลกระทบต่อระบบคุณค่า ความเชื่อและพฤติกรรม ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีเน้นวัตถุนิยม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ คุณธรรมจริยธรรมเสื่อมถอยนำไปสู่ปัญหาในสังคม

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา 24 (4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (Office of the National Education Commission, 1999) การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย โดยเฉพาะในด้านจิตพิสัยถือว่ามีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง และนอกจากนี้จำเป็นจะต้องเน้นการให้การศึกษาควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม เพราะถ้าคนมีความรู้แต่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมสังคมก็จะขาดความสงบร่มเย็นเป็นสุข และมีปัญหาที่สืบสวนวุ่นวาย ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการในการดำเนินการให้บรรลุถึงจุดหมายนี้ได้ เพราะสถาบันการศึกษามีหน้าที่หลักในการถ่ายทอดความรู้ อบรมบ่มนิสัยให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และวิชาการต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนซึ่งมีอายุระหว่าง 12-18 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และในขณะเดียวกันก็เป็นวัยที่กระทำความผิดได้ง่ายที่สุดเนื่องจากมีความมั่นใจในตัวเองสูง จึงเป็นวัยที่ควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดี เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องดีงามและการยอมรับของสังคม (Ministry of Education, 2008)

การสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนถือเป็นการบ่มเพาะจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีและนำไปสู่สังคมที่ดีในอนาคต ซึ่งจะเห็นผลได้มากน้อยเพียงใดนั้น ครูและบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ตลอดจนทุกภาคส่วนต้องเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ภารกิจหลักของการพัฒนาประเทศก็คือการจัดการศึกษาให้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรมควบคู่ไปด้วยกัน และต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และต้องเน้นเป็นพิเศษในช่วง 10 ปีแรกของชีวิต ด้วยการสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพที่สมดุลและสมบูรณ์ให้แก่เด็กโดยใช้กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น มีวินัย เสียสละ กตัญญูกตเวทีย สามัคคี ซื่อสัตย์ ฯลฯ หลักรัฐธรรมนูญกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมไว้ในสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรมและสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม (Ministry of Education, 2008)

จากสภาพปัญหาและประเด็นที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 และเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในระดับดีมากทุกโรงเรียน จึงได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้น ซึ่ง

ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้นักเรียนมีพัฒนาการในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่าโรงเรียนมีคุณธรรมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 85 และอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 15 ในส่วนที่เป็นปัญหามากที่สุดมา 4 ด้านเรียงตามลำดับความสำคัญ ที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้ทัดเทียมกับคุณธรรมด้านอื่นๆ ดังนี้ 1) วินัย 2) ความรับผิดชอบ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน 4) จิตสาธารณะ

1.2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาจำนวน 16 ท่าน ได้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การใช้แบบอย่างที่ดี 4) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และ 5) การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 208 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,114 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 208 คน รวมทั้งสิ้น 2,530 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งใช้ตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 334 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ครูผู้สอน จำนวน 280 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 27 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

1.2 ตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงเรียนบ้านเนินกรวด โรงเรียนอนุบาลสามร้อยยอด และโรงเรียนบ้านลาดวิถึ โดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) พิจารณาจากโรงเรียนที่ผลการปฏิบัติเป็นเลิศ(Best Practice) และเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นกรณีศึกษาแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้แบบสอบถาม

ระยะที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก เป้าประสงค์ มาตรการ และตัวชี้วัด ผลลัพธ์จากการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ผ่านความเห็นชอบและตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

2.2 รวบรวมข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผลลัพธ์จากการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ผ่านความเห็นชอบและตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

2.3 ประเมินกลยุทธ์ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ สรุปและนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลลัพธ์การวิจัยคือ กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ฉบับสมบูรณ์

บทสรุป

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

1.3 ความต้องการจำเป็น PNI ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า โดยรวม PNI = 0.32 ด้านที่มี PNI สูงสุดคือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน, การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม PNI= 0.34 การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน PNI= 0.32 การพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี PNI= 0.31 และด้านการพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน PNI= 0.30

2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 สรุปเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นปรากฏดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 มาตรการ

1) มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะในการจัดการเรียนการสอน

2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไปพร้อมๆ กับเนื้อหาวิชาอื่น

3) จัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4) พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อื่นที่เสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

5) กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนการเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

6) กำหนดวัตถุประสงค์การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 มาตรการ

1) จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

2) จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

3) จัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

4) จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะให้กับผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดีประกอบด้วย 3 มาตรการ

1) ส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงานและมีจิตสาธารณะ

2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ

3) จัดกิจกรรมยกย่องและเชิดชูครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 มาตรการ

1) จัดห้องจริยศึกษาให้ความรู้กับผู้เรียนเกี่ยวกับเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

2) จัดทำป้ายข้อคิด ข้อเตือนใจ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ

3) จัดป้ายนิเทศ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงานและจิตสาธารณะ โดยนำศาสตร์พระราชามาบูรณาการ

4) มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการปรับปรุงและดูแลสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน
ให้กับผู้เรียน

5) จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้มีความสะอาด จัดโต๊ะและเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบ
เรียบร้อย เพื่อเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
ประกอบด้วย 2 มาตรการ

- 1) เชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- 2) จัดกิจกรรมให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง
แก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน และเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบมุ่งมั่นในการ
ทำงานและจิตสาธารณะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นน่าสนใจดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คุณธรรม
จริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคน ช่วยให้คุณคนในสังคมเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ มีลักษณะ
นิสัยสามารถควบคุมความประพฤติของตนให้อยู่ในขอบเขตที่พึงปรารถนา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม เป็น
พลเมืองดี มีความคิดชอบ ทำชอบและประพฤติชอบ ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าจะบังเกิดขึ้น
เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม นโยบายสังคมของรัฐบาลมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งให้คนในชาติอยู่เย็น
เป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจะต้องกระทำ
ตั้งแต่วัยเด็ก ต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้กับคุณธรรมควบคู่กัน การเป็น
แบบอย่างที่ดี ด้วยการกำหนดรูปแบบการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยโดยใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธี
ต่างๆ หลายวิธี เช่น กรณีตัวอย่าง การใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น การจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน ในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไปพร้อมๆ กับ
เนื้อหาวิชาอื่นรวมทั้งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนอกจากนี้ หลักสูตรใหม่ยังได้กำหนดให้สถานศึกษา
พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำคัญ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่
เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะคงต้องเริ่มต้นจากการ
ที่ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ว่าสามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องใดบ้างแม้จะ
เป็นสาระการเรียนรู้เดียวกันยังสามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกันให้เหมาะสมตามวัย

และชั้นปี แล้วจึงกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างต่อเนื่องและไม่ซ้ำซ้อน สอดคล้องกับแนวคิดของ แนวคิดพื้นฐานของโคลเบิร์ก (Kohlberg) จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญาซึ่งผูกพันกับอายุของบุคคลเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง ความสามารถด้านความคิดของบุคคลในการจำแนกว่าการปฏิบัติแบบใดถูกต้อง ไม่ถูกต้อง ดี ไม่ดี ควรไม่ควร ตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง และเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำหน้าที่เป็นเหตุจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ รวมทั้งบุคคลสามารถประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้อื่นได้ โดยการสังเกตและซักถามเหตุผลที่การตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งนั้นๆ การพัฒนาจริยธรรม โดยวิธีฝึกยกระดับความสามารถในการตัดสินใจ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หลักการสำคัญ คือ การกระตุ้นให้บุคคลเกิดความขัดแย้งทางความคิดระหว่างความรู้หรือเหตุผลที่มีอยู่เดิมกับความรู้หรือเหตุผลที่ได้รับใหม่ ซึ่งอาจใช้วิธีให้เขาได้รับรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งแตกต่างไปจากความคิดและเหตุผลของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Suksawat, S., 2009) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู กรรมการนักเรียน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากรในโรงเรียน ด้านการประเมินผลเพื่อพัฒนา ด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความต้องการในด้านการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี การพัฒนาด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และ การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยการพัฒนาจิตสาธารณะ พัฒนาวินัย พัฒนาความรับผิดชอบ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยไปพร้อมกับเนื้อหาวิชาอื่น กำหนดรูปแบบการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยโดยใช้รูปแบบการสอนด้วยวิธีต่างๆ หลายวิธี เช่น กรณีตัวอย่าง การใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านวินัยในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Lasasuta, W., 2009) ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด มีนักเรียนจำนวนหนึ่งสมควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความ

เอื้อเพื่อเอื้อแม่ ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ และได้ดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในด้านต่างๆ ด้วยการวางแผนดำเนินการ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และการนิเทศติดตามผล ส่งผลให้การดำเนินงาน ผลการพัฒนาประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจโดยนักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับที่ดีขึ้น

2. กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ได้คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งในแต่ละกลยุทธ์มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน และจิตสาธารณะ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมคือหลักความประพฤติปฏิบัติ หลักในการดำเนินชีวิตหรือความประพฤติอันประเสริฐ ที่ให้เกิดคุณงามความดี ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินชีวิตสอดคล้องกับแนวคิดของ (Lekruengsin, A., 1999) ได้กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนคุณธรรมเป็นเรื่องนามธรรมเกี่ยวกับคนดีที่อยู่ภายในจิตใจ คุณธรรมเป็นพฤติกรรมหรือลักษณะการแสดงออกของคนเราจากภายในเป็นสิ่งดีที่แสดงออกทางกาย วาจาหรือจิตใจ ทั้งคุณธรรมจริยธรรม เป็นคำที่มีความเกี่ยวข้องกันในด้านคุณงามความดี กล่าวคือ จริยธรรม คือ ความประพฤติที่ถูกต้อง ดีงามทั้งกายและวาจา สมควรที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตนเองและคนในสังคมรอบข้างมีความสุขสงบ เยือกเย็น จริยธรรมเป็นเรื่องของการฝึกนิสัยที่ดี โดยกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย ผู้มีความประพฤติดีงามอย่างแท้จริง จะต้องเป็นผู้มีความรู้สึกในด้านที่อยู่จนเป็นนิสัยความประพฤติดีงามอย่างแท้จริง จะต้องเป็นผู้มีความรู้สึกในด้านที่อยู่ตลอดเวลา คือมีคุณธรรมอยู่ในจิตใจหรือกล่าวได้ว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติเป็นพฤติกรรมภายนอก ส่วนคุณธรรมเป็นสภาพความงามความดีภายในจิตใจ ซึ่งทั้งสองส่วนต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน พฤติกรรมของคนที่แสดงออกมาทั้งทางกายและวาจานั้น ย่อมเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์และเป็นไปตามความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจและสติปัญญา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลจึงต้องพัฒนาทั้ง 3 ด้านควบคู่กันไปคือ การพัฒนาด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและด้านพฤติกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Phrakhru Thammatharachan, 2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็น PNI modified ของกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

.....
ประณตศึกษาขอนแก่น เขต 1 อธิสัสสิกขา คือ สีส เน้นกายกรรม และวธิกรรม ในภาพรวมเท่ากับ 0.18
จะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพปัจจุบันไปยังสภาพที่พึงประสงค์มีค่าคิดเป็น ร้อยละ 18

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การนำกลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและควรเสริมสร้างให้เกิดความตระหนกร่วมกันเป็นเบ้องตัน และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปปฏิบัติ

2.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน ต้องจัดโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดหน่วยการเรียนรู้ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และมีการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่นๆ และต้องกำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน มีการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในแผน และนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการนำคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปบูรณาการในแต่ละกิจกรรม ควรกำหนดเกณฑ์การประเมิน และมีการวัดและประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละกิจกรรมด้วย

2.3 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการใช้แบบอย่างที่ดี ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรุ่นพี่ พ่อแม่ ผู้ปกครองประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรมีการยกย่องเชิดชูผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านต่างๆ

2.4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย จะช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนาด้านต่างๆ ของนักเรียนเป็นอย่างดี และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการวางแผน ดำเนินการ และดูแลรักษาาร่วมกัน

2.5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้มากขึ้นในทุกๆด้าน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยการพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอนเพื่ออบรมจิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิเพื่อการพัฒนาโรงเรียนซึ่งผลของการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ทั้งภาพรวมระดับสถานศึกษา

Reference

- Education Council Secretariat. (2010). *a model of cultivating morals, ethics, values and desirable characteristics*. [Online]. <http://www.onec.go.th>. [20 march 2020]
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3)*, pp. 607-610.
- Lasasuta, W. (2009). *Enhancing morals and ethics of students in the 3rd grade at the Holy Child School, Roi Et Under the Roi Et Educational Service Area Office, District 1*. Master's Thesis: Maha Sarakham Rajabhat University.
- Lekruengsin, A. (1999). *Ethics for Executives*. Bangkok: Suan Dusit Rajabhat university.
- Ministry of Education. (2008). *Guidelines for organizing student development activities according to the basic education curriculum, B.E. 2008*. Bangkok: Office of Academic Affairs and Educational Standards, Cooperative Printing Press, Agriculture of Thailand Co., Ltd.
- Nakornthap, A. (2005). *Principles and concepts of educational contexts*. (2nded). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Office of the National Education Commission. (1999). *National Education Act of 1999*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Phrakhru Thammatharachan. (2016). *Moral Development Strategies Ethics for students in basic education institutions Under the Office of Khon Kaen Primary Education Area 1*. Master's Thesis: Northeastern University.
- Suksawat, S. (2009). *Moral and Ethical Development of Students at Satri Nonthaburi School*. Independent research. Bangkok: Silpakorn University.